

... A já jsem se celý studium věnovala hlavně těm postiženým dětem, traumata a tak. Psala jsem na to bakalářku a říkala jsem si: „Já už u té státnicové práce ty postižený děti a tak nechci. Už chci něco jiného.“ A protože chodíme do toho kostela, tak si říkám: „Hele, jak to funguje v té komunitě našeho kostela, jestli je podobná, jestli je podobná sociální skupině, jaký sociální skupině, jaký má specifika a podívám se prostě na to, jak to funguje. A tenkrát, když jsem to s jedním knězem konzultovala, tak mi říkal: „OK a zaměř se na Prahu, protože ta je taková specifická.“ Tak jsem si říkala, že jo. Ale já jsem o tom vůbec nic nevěděla, přiznám se, byla jsem nepolíbená a teď prostě začínám žasnout. Už přes rok sbírám podklady, bavím se s lidma, abych vůbec zjistila, do čeho jsem to strčila nos a jsem z toho teda hodně překvapená. Takže my jsme už začali, že vy jste bydleli na Novém Městě.

Na Jižním Městě....

Teda na Jižním Městě. Někde jste prostě bydleli v Praze, a co mě ještě zaujalo, že jste říkala, že jste vždycky chodili po Praze za těma farářema. Že jste se jako nezapojovali do těch církevních ... (společenství)

Ano, podle toho, kde se nám to líbilo. To, jak kde kázal farář. A to jsme vlastně hodnotili spíš podle toho, prostě ve smyslu, když nás to kázání moc neuráželo, když nám sdělilo něco podstatného a nebyly to jen takové fráze. Nebylo to vysloveně, že by to bylo za tou špičkou (církevní). Začali jsme chodit do Chodova, kde byl takovej malej kostelík a tam byl farář, jmenoval se *** a on byl takovej mírnej, takovej nudnej, takovej jako na to strávit v klidu mši a v podstatě nevědět, co se tam dělo, odpřemýšlet si svoje v tom kostele... Tak prostě na tohle byl ten farář ideální. Až do chvíle, kdy, jak rostlo to Jižní Město, tak se ten kostel prostě začal plnit a plnit, takže potom už bylo narváno, což je vlastně v kostele celkem nepříjemný.

To se teda bavíme ještě o době minulého režimu?

No jistě. My tu bydlíme od začátku, od toho 7* roku. Stěhovali jsme se sem v 7* a do toho kostelíku jsme chodili do chvíle, kdy jednou vykázal farář maminku s miminkem ven. Byla tam maminka s miminkem, tomu miminku bylo asi půl roku, prostě nebylo to dítě, kterému člověk vysvětlí, že teď musí být zticha. A on řekl: „Běžte s tím dítětem ven!“. To jsme teda pocítili jako velkou křivdu, protože „nechte maličkých přijít ke mně“. Nikomu z nás to nevadilo, prostě si tam děcko trochu vřískalo, bylo nespokojený, ale nebylo to tak hrozný. A tak jsme hledali a začali jsme jezdit různě, už ani nevím, kde. Ale ono to bylo tak, že původně jsem jezdila jenom já, protože manžel byl vždycky doma s dětma a já jsem chodívala do P*. Tam byl výbornej kněz, kterýho pak odveleli někam do *** za odměnu. Asi to byla tehdy odměna, protože ty P*, to byly tehdy zelený pole. Tam nic nebylo, byla to vesnička a já jsem tam chodila z Jižního Města pěšky. A to byl malinkej kostelíček, takže nás tam bylo pět a půl. No a tam jsem chodila v každým případě jeho odveleli a přišel tam zase farář, já tomu říkám bohem neoslovený, kterej se koukal během kázání na hodinky, jestli už teda může přestat nebo ne, bylo to prostě takový, jako že „mě to nebaví tedko, už bych nejraději byl doma“ a tak. A já jsem na tohle jako trošku citlivá. Ne, že bych mu to vyčítala, ale přestalo se mi tam líbit a zase jsem hledala, co dál. A když řeknu, že jsme hledali dál, tak v té době nebylo obvyklý jezdit autem, takže to všechno bylo dopravníma prostředkama (myšleno hromadnými). Z počátku to bylo z toho Jižního Města velmi složité, protože tam nejezdilo ještě metro, jezdili jsme autobusama a v neděli ty autobusy jezdily tak jednou za půl hodiny, takže i podle toho jsme volili, kam. No a když trošku děti odrostly, tak můj manžel přišel na to, že moje spojení s Bohem naprosto funguje, začal chodit do kostela se mnou. Začali jsme chodit všichni. Tak jsme to opravdu střídali, ale skutečně to bylo ve všech případech, že si nás nikdo, nikdy a nikde nevyšiml.

Aha.

Rozumíte, nejsem typ, kterej by se někde cpal. Nikdy jsem nebyla taková, že bych prostě šla a řekla: „Tak mě tady máte a tak se mnou udělejte společenství.“ Nebo „Chci do vašeho společenství.“ Navíc si myslím, že mnohde ani žádné společenství neexistovalo. Že ti faráři se možná i báli. Já nevím, možná, že fungovalo a fungovalo tajně, ale to, co my vlastně v tom kostele a v církvi chtěli, byl ten zájem jednoho o druhýho. A to, že přišel někdo nověj, „tak pojďme ho k nám zatáhnout“. No a potom jsme až do 80 chodili i do V*. Tam se mi hrozně líbilo za (kněze) M*. M*, ten byl potom démonizovanej v televizi a nevím co ještě, kde všechno o něm bylo. Ale oba dva jsme u něho byli na zpovědi a oba dva jsme se shodli, že když nám položil ruce na hlavu, tak do nás něco proudilo, že jsme to fyzicky cítili. A protože tam byl perfektní sbor, tak ty mše tam byly radostný, zpívalo se, tleskalo se, bývalo by se i tančilo, to byl opravdu takovej úžasnej svět a zase jsme do toho společenství nepatřili, ale M* se ho tak nějak snažil vytvořit. Po mši dělával nějaké agapé, takže jsme na jednom nebo dvou byli. A třeba právě tím, že čekal před kostelem a každému podal ruku, tak to bylo prostě takový jako společenský.

Ale to jste předtím u těch ostatních farářů nezažívali?

Ne, nikdy a nikde.

Máte pocit, že si odsloužili mši, zabalili to a prostě odešli domů?

Já myslím, že to ne, že to bylo v Praze, tak těch lidí je moc, cestujou třeba tak, jako my jsme cestovali, takže oni ty svý asi znali a to my jsme cítili. Někteří tam prostě pobíhali po kostele, nebo před tou mší, pracujou si tam jako včeličky, ale vlastně ty příchozí je vůbec nezajímají. To jsem prostě u katolický církve brala jako velký mínus.

A jak byste si to představovala? Co by se tam tak mělo v ideálním případě stát?

Já to nevím. Ale až dojdeme k tomu vašemu problému, tak na to možná přijdeme.

Dobře.

Takže u toho M* to bylo výborný, vytvářeli nějakej sbor a já, protože jsem byla namlsaná, tím, jak se zpívalo, to nebylo u toho V*, ale to bylo tam kousek v jiným kostele, nevím, kterej to je, jak se jmenuje, takovej menší, tak se mi to líbilo. Nezávisle na té kampani v televizi jsme cítili, že něco nám nebylo s tím novým recht. Manžel tam chtěl trénovat děti ping pong a já jsem chodila zpívat do sboru. Skončila jsem s tím hned po prvé zkoušce, když jsme místo spirituálů a jiných písní-jsem se učili zpívat, ten sbor řídil sám M*, Sláva na výsostech Bohu, že to nemůže být sláva, ale SLÁVA, takže na té slávě jsme strávili čtvrt hodiny, což mi připadalo přemrštěný a přehnaný a připadalo mi to divný. Takže trošku praštěnej asi byl, ale ty mše byly nádherný. Možná, že byly nádherný díky tomu okolo, díky tomu sboru a tak, ale nejen kvůli sboru, protože vlastně my všichni jsme si zpívali a tleskali jsme si. Někdo tam hrál na kytaru, někdo na saxofon, jako opravdu to byly nádherný mše. Tím myslím, že to skončilo, ještě párkrát jsme byli u (kněze) S* tak. My jsme se hlavně stěhovali. S* byl před ním. My jsme se po M* stěhovali už sem. Ne, vždyť jsme měli ještě stan. Ještě byl stan přece, jak se jmenoval ... (kněz) B*. Od B* jsme se stěhovali. Toho jsme litovali, protože to byl bezvadnej kněz. Takže zase jsme skončili a zase jsme nevěděli, kde teda budeme, a první, co bylo opravdu dobrý, byl právě ten B*. Protože potom po revoluci do (čtvrt) Ch* přišel ... neznáte ho, B*? To byl mladej kluk. On je teďko někde v za Prahou. Nadšenej, zapálenej, úžasnej. A protože viděl, že ten kostel v Ch* je narvanej, tak zařídil, že se na tom parkovišti postavil obrovskej stan, takže jsme měli mši v tom obrovským stanu a on tam vytvářel to společenství. U něho byla ta fara otevřená. On ji měl v podstatě otevřenou celej

den, takže mladý děcka tam strávily to, co nebyly ve škole, tak byly na faře. Co tam dělaly, to nevím, ale všichni jsme byli hrozně spokojený a B* úplně úžasnej. Opravdu.

To mě teď zaujalo. Který jeho vlastnosti byste teď vyzdvihla oproti, když to teda můžete srovnat s těma kněžíma, který ty společenství nevytvářeli. Je tam něco?

Byl jeden z nás.

Že se nepovyšoval?

Ano. Byli jsme bratři a sestry. A to je to, co já zazlívám obecně, to, že např. Duka ve sporu s Halíkem se chová, jako by měl nějakou moc, jako feudál někdo dokonce na FB napsal: „Musíš si uvědomit, že Duka je jeho nadřízený.“ Jaký nadřízený? Oni jsou bratři mezi sebou a on ho může ve světničce kárat, že to by tohle neměl nebo tamhleto, ale ne takhle veřejně mu dávat napomenutí ze své moci. Jako jaká moc? Je to jenom úředník, on je v podstatě církevní úředník na nějakém postu. Ale prostě nesedí mi to tohle povyšování. Ne že bych na to byla nějaká háklivá, já jsem právě tohle nikdy nerozebírala. To, že byl bezprostřední s lidma, že si na nic nehral, že to nebyly svatý řeči, jako ve smyslu: „Tak teď ze sebe dávám svatý řeči.“ Tak tady nic nebylo. A to se pozná na tom knězi. Taky jsme s ním byli v Izraeli, to bylo nádherný, kde vlastně celou tu dobu jsme byli zavřený v tom autobuse a po těch památkách společně chodili a tam jsme se s ním bavili jako rovně s rovným. Prostě byli jsme turisté. Ale musím podotknout, že my jsme nikdy nebyli taková ta „svatá rodina“ (já teda jsem věřící od malička, chodili jsme s maminkou do kostela, protože maminka byla Slovenka a tatínek Moravák, takže tradice) ... tak jako tradice, ale já jsem cítila, že Bůh mě má rád, ačkoliv jsme nebyli taková typická rodina jako třeba ty, co tady jsou, že všechno vymetou a oni jsou jediní svatí.

První rodina jsem slyšela, že se tomu říká, nebo taky svatá rodina.

To nevím, jestli jsou svatá rodina, ale rozhodně se tak pokládají, že oni jsou ti praví, kdežto ti ostatní nejsou praví. No, a protože moje sestra, která je o 11 let starší než já, chtěla *** na vysokou (***), chtěla studovat dějiny umění. No a oni jí nedali doporučení, protože jsme chodili do kostela, protože jsme buržoazní rodina a nevím ještě jaký přívlastky tam byly. Jinak jí řekli, že by to byla škoda, protože nadaná je, takže vysoká škola ano, ale že si může vybrat mezi politickou a ekonomickou. Tak si vybrala nakonec ekonomickou. Maminku to mrzelo, že nemohla studovat to, co chtěla, a tak si myslím, že kvůli tomu jsme do toho kostela přestali chodit pravidelně. Nevím to přesně, protože jsme o tom nemluvili, a ještě jsem byla o 11 let mladší než ta sestra. Chodili jsme do kostela o Velikonocích a o Vánocích. Moje maminka se se mnou nikdy nemodlila, moje maminka – o tatínkovi teda vůbec nemluví, protože ten měl takovou svoji víru; určitě věřil, o tom jsem přesvědčená, ale pomodlil se na Vánoce u štědrovečerního stolu, to byl tak nejvrcholnější jeho výkon, šel hrát do kostela o Vánocích na housle, když to bylo potřeba, ale jinak o jeho víře nevím vůbec nic. Takže i my jsme trošku byli takoví sváteční křesťané, ale protože i já jsem v jedné fázi dala tomu Bohu slib, tak jsem musela jednou týdně do kostela, protože jinak já jsem pohodlná, já bych si našla tisíc výmluv, proč tam nemusím. Tak jsem tam skutečně chodila, a když ten můj muž viděl, jak ten můj slib funguje, jako že když ho poruším, tak co následuje, tak uvěřil i on, že v tom něco musí být. Ono je to srandovní a rozhodně ještě takový... prostě, pan farář by mi řekl, že to je pěkná blbost, ale já to tak mám a myslím si, že Bůh o mě stál, že o mě usiloval, jen já jsem to vždycky tak jako nebrala vážně. Takže nám by bylo stačilo, kdybychom teda šli na tu mši a dejme tomu možná nějaký společenství, protože těch povinností se školama a se vším bylo dost, takže to společenství nám až tak nějak nechybělo. Chybělo mi v tom, že jsme se vždycky v tom kostele trošku cítili jako návštěvníci. Ne že bychom tam byli jako doma, ale že jsme takoví jako cizí, takovej cizorodej prvek. Až

ten B*, kterej se nám teda přiblížil a před tím, než jsme jeli do tý Izraele, tak dělal ještě takový různý setkání, že jsme se učili židovský písničky a prostě seznamoval nás s tím, kam to jedeme, proč tam jedeme a co tam budeme vidět. Pak tohle proběhlo, pak se uvažovalo o tý stavbě toho centra *, co teď je, a protože jsem *** (manžel) taky, tak jsme se zaangažovali, takže první schůzky, kdy se o tom komunitním centru začalo uvažovat, jsme tam ještě absolvovali, no ale mezitím jsme to dostavěli a přestěhovali jsme se sem. No a tady to byla jedná velká katastrofa.

Jako v obci?

Já bych řekla i v obci i v kostele a ono to možná oboje nějak souvisí. Já jsem ještě, když byly děti malý a jezdili jsme sem na návštěvu k * (*manželovým*) rodičům, tak protože tady byla mše v 8 hodin a bylo to celkem daleko, tak jsem musela klusat a v tom kostele to bylo, jako by člověk vstoupil do nepřátelskýho tábora. Já jsem měla vždycky pocit, že ta paní, co stála vedle mě, by mi raději dala po hubě, než by mi podala ruku. Taková atmosféra byla v tom kostele. A ten farář, kterej tady byl 40 roků, tak ten neměl rád lidi. A od toho se to všechno odvíjelo. Všichni byli blbci, všichni byli nemakačenkové, ale to jsem netušila, že to tam tak je. V tom počátku to moje chození do kostela byla prostě jen taková povinnost, kterou jsem si splnila. A potom, když už jsme tady bydleli, tak jsme to řešili, protože se nám tady nelíbilo, tak jsme jezdili do L*, tam byl * (kněz), T* se jmenoval a ten byl teda úžasnej. Ten nás sprndnul z tý kazatelny na jednu dobu, nebral si servítky. Asi tam měli nějaký společenství, ale my jsme tady měli moji maminku, která už měla přes 80 roků, takže jsme byli na ni vázaní, takže jsme jeli do kostela a pak jsme s ní jeli domů. Nevím, jestli to bylo až poté, co umřela, ale myslím, že ne, dokonce na nějaký volejbalovej turnaj tam * (*manžel*) šel, měli jsme tendenci se tam nějak zapojit, ale on umřel.

Ten farář?

Dostal infarkt a umřel, takže to tam skončilo a nám už nezbylo nic jinýho, než tady ten kostel. No a takhle to bylo do chvíle, než umírala moje maminka a já jsem v tý chvíli, protože před tím koncem asi dostala nějakou mrtvici a byly jsme dohodnutý, že do nemocnice už ji nedám, tak jsme to nějak pytlíkovali dva týdny. To, že jsme se o ni starali, byla na posteli a prostě už jsme ji potřebovali přebalovat a všechno takový okolo.

... prostě už to byla ta terminální fáze.

(*zde vypráví těžkou rodinnou historii nevztahující se k tématu práce*) No a já jsem to slíbila (*Bohu*), takže jsem chtěla nebo nechtěla se musela zapojit v tom kostele, a protože jsem slyšela, že nějaká schola tady dřív byla a že tady zpívali i s kytarama, tak jsem si říkala, že se to pokusím obnovit. Tak samozřejmě, že ti lidé, co v tom tehdy zpívali, už tady nebyli, ale našli se jiní, tak jsme se tady scházeli a měli jsme zkoušky a z času na čas jsme prostě zpívali. Jednou nebo dvakrát do měsíce a pak jsme se dostali k tomu, že každých 14 dní jednou večer byla kytarová večerní mše. Potom nastaly okolnosti, kdy teda to dál nešlo tak, jak jsme to dělali, tak jsem si řekla, protože v tý době odešel varhaník, kterej tady byl, protože se nějak nepohodl s farářem.

A to byl pořád ten, co neměl rád lidi?

Ano, to byl furt tenhleten. Tak ten varhaník šel pryč, protože ho naštvál a to nebyl žádný problém, aby náš farář někoho naštvál. Hrála pak nějaká paní, která se toho ujala, ale vůbec neuměla hrát, hraje dodneška, celej kostel trpí, protože ono nevdá, že člověk šáhne vedle, ale když prostě nevnímá, že ten kostel zpívá a že ho musím nechat zpívat, takže musím prostě počkat a chytit se kousek později, nebo prostě „hmátla jsem vedle a nemůžu to teď najít“. Prostě že musím vnímat, že hraju kvůli tomu kostelu, a ne kvůli sobě, ale ona ne, ona

prostě si jede po svém, něco splete, někde zadrhne, teď ten kostel neví, jestli má zpívat, protože i ona je zadržnutá. No, je to prostě velký utrpení. Tak jsem si řekla, že bych se zaangažovala a začala bych hrát, protože jsem sice tušila, že nejsem žádnéj velkej varhaník, ale že bych to asi zvládla trošku líp. Tak jsem začala, nejdřív jsem, nevím, jak se mi to podařilo, přinutila faráře, abychom koupili malý nástroj, keyboard, protože ve všední den je v kostele 5 lidí a pro těch pár lidí jsou ty varhany hrozně hlasitý. To bylo hrozně srandovní, ty babky tam do toho kuřkaly, protože to už byly většinou starý důchodkyně, jako jsme tam teď my. Tak jsem teda toho faráře přesvědčila, že by ve všední den byly lepší ty klávesy, na který by se hrálo pro těch 5 lidí, tak se mi to podařilo, on byl sice zásadně proti všem novotám, ale tohle teda dovolil. Takže jsem hrála na ten nástroj a přestala jsem vést ten soubor, protože v poslední době jsme se tam hlavně dohadovali. Prostě to začala zkouška, oni vám přijdou pozdě, pak si musí zase všechno říct, co si neřekli za celej tejden, potom chvilinku trénujeme a pak někdo řekne, že už je hrozně unavenej a že už musí domů, takže to byly takový zkoušky nezkoušky, a mě to hrozně lezlo na nervy. A hlavně – my jsme hned na začátku neřekli „Tohle bude sbormistr“. A ono to bez toho nejde. Já myslela, že to jde taková demokracie, ale ono to fakt nejde. Právě proto jsme se taky dohadovali, protože jsme tady měli jednu, která pořád, že tady zesiluju, tady zeslabuju, takže jsme se hádaly a já jsem jí říkala: „Prosím tě, my zpíváme, abychom vedli kostel, tohle není náš koncert. To je proto, aby kostel věděl, jak má zpívat. A jakmile zpívá kostel, tak naše zesilování, zeslabování je na nic, protože oni si budou zpívat, jak budou chtít. Čili je to zbytečný trvat na nějakých takových jemnostech.“ Pro mě hrát a zpívat v kostele je bejt sluhou těch lidí dole, nikoliv „Já se předvádím“. A to jsme právě naráželi. Já tam byla jediná, co jsem už byla bez dětí, protože oni tam byli o hodně mladší, takže já jsem vybírala písničky, já jsem je nakopírovala, aby měl kostel z čeho zpívat, protože koupit zpěvníky, to by bylo hrozný!!! To by byla útrata velká!!! Přitom jsme bohatá farnost. Tak proto to potom skončilo, protože jsem pociťovala, že to není s Bohem. A to jsme se přitom modlili před zkouškou a všechno, to jsme se prostě tak snažili, ale nebyl tady s náma Ježíš, takže to nebylo dobrý. Oni se potom párkrát ještě sešli u někoho jiného, ale nebyl ten, co by udělal všechnu práci okolo, tak skončili. Takže jak jsem začala v tom kostele, tak jsme toho faráře začali poznávat trošku líp. My jsme si ho pozvali na oběd, ale on byl takovej, že přišel, vstoupil do dveří, vzal si řeč a dokud neodešel, tak mluvil. Takže on to řídil všechno, on nám témata dával a když jsme do toho náhodou něco chtěli, protože člověk chce tady od toho faráře něco načerpat, tak jsme neměli šanci, protože nás neposlouchal a mlel si do toho něco svýho. My jsme ho omlouvali tím, že je starej. No a došlo to tak daleko, že my jsme se trošku snažili vytvářet nějaký společenství, tak jsme se začali scházet, furt jsme měli tu snahu, já jsem měla tu snahu, prostě aby to nebylo jen v tom kostele potřást si rukou a „Pokoj s tebou“, prostě třeba má někdo trápení, potřebuje pomoc a jak mám někomu pomáhat, když nevím, komu. Fara byla zavřená. Obrovská fara a zavřená a tam byl pan farář a to ještě sporadicky, protože on měl ještě byt v Praze a to možná ještě s nějakým milencem, ale tohle všechno jsme se dozvídali až ex post.

No teda!

Jo.

K čemu my se to tady dostáváme? Ne že by to teda bylo překvapení...

Heleďte, kdyby to byla pomluva, tak bych to neřekla.

No mně je to totiž jasný.

No, ale až jsem se to dověděla, tak mi začalo do sebe zapadávat všechno to, co jsme si s ním zažili. Prostě takový to „Aha.... Tak to bylo tohle!“ „Aha, tak to bylo to.“ A už jsme tomu rozuměli, co se dělo.

Co se teda dělo?

Třeba se dělo to, že jednou tady jsme byli večer ve všední den v kostele a byl tady náš farář z * v těch začátcích, ten Š*, a on byl takovej jemnej, tichej člověk, jako já ho neznám natolik, ale prostě byl to takovej jemnej farář. No a najednou seděl v kostele, a to jsme byli takoví potěšení, že ho známe, ale potom jsme odešli, on odešel, nic. A když byl u nás na obědě ten druhej farář, tak jsme mu říkali, že to je fajn, že tady byl Š*, že asi přišel za ním, rozumíte... protože určitě přišel za ním. „Ne!“ Nic, prostě popřel to, nehlásil se k němu a nezná ho... a není to přitom pravda. Nebyla to pravda. Takže možná mohl mít něco s ním. On tady spával tak dvě noci tejdně na faře. Mu nevadilo, že tam nebylo topení, že tam nebyla kuchyňka, že tam nebyla koupelna pořádná, že to bylo jako když se vrátíte na začátek minulýho století, jediný pokrok tam byl, že tam nebyl na dvoře suchej záchod. Studená voda tam tekla, byla tam i vana a bojler, ale nebylo v tý koupelně topení. Takže když bylo minus 20, tak se prostě musel v těch minus 20 umejt. Ale on nechtěl nic zlepšovat. My jsme mu několikrát nabízeli, že to tam zorganizujeme, že to všechno zařídíme, aby se mu tam udělalo ústřední topení, pořádná koupelna a malinkej koutek kuchyňskej. Ne. „Ne, to si tady dělejte, až umřu, ale dokud jsem tady já, tak se tady nebude dělat nic.“ Nebyl tam ani počítač, protože to taky nechtěl, ani když jsme mu řekli, že to není složitý a že ho naučíme, aspoň aby poštu mohl brát, protože to jsme mu museli různě nosit. My jsme tady založili webový stránky pro obec, aby bylo nějaký povědomí, že tady nějaká farnost vůbec je. Založili jsme to, zaplatili jsme to, vedli jsme to a on teda milostivě se jenom na to podíval a řekl: „No tak dobře.“ Jakože to odsouhlasil. No a ty další náznaky.... Přestala chodit do kostela paní, která chodila se svými syny a ti dělali ministranty. Chodili zcela pravidelně do kostela a ona měla přímluvy vždycky za zemřelé. Najednou ona prostě přestala chodit do kostela, ale jako když ustřelí. To ti kluci v té době mohli mít tak 16 – 17 let. To muselo být v takovým věku. No a my jsme se velice divili, že přestala chodit. Ona se s námi bavívala, měla i touhu s náma zpívat, ale bohužel neměla sluch, takže nám do toho spíš hučela, než zpívala, a prostě my jsme ji neviděli strašně dlouho, ztratila se, jako kdyby spadla do hluboké vody. Dneska si říkáme, že možná tam něco bylo aspoň s tím jedním klukem. Ten jeden se oženil a má děti, ten druhej, máme pocit, že je asi vykolejenej, a to možná byl ten důvod.... My jsme ji jednou potkali, až po letech, ptali jsme se jí, ale ona to přešla neřekla, proč přestala chodit do kostela. Takže se domníváme, že tam asi něco nedobrého proběhlo. Ale nevím to. No, jako pomluva to je. Jako u toho nikdo není přítomen, no.

No, jako logicky...

Víme to jako pomluvu od někoho dalšího, jestli mluví pravdu, tak to já nemůžu posoudit. Tenhle ten *farář* byl nepřitelem pokroku. Noc kostelů, to jsem musela s ním bojovat, abychom mohli udělat Noc kostelů. Všechno jsem to zařídila, všechno jsem to vykořespondovala a on teda pak se vychvaloval na vikariátní schůzi, jakou jsme měli Noc kostelů, ale že on tomu nepomohl ani milimetrem, to už nezmínil. To bylo vždycky jen: „Tak si to udělejte, mě to nezajímá.“ No a cokoliv, co se dělo, tak bylo bez jakékoliv sebemenší jeho spolupráce. Ale přišel, protože těsně předtím, než ho odvolali, tak přišel a tehdy mělo být taizé setkání, tak říkal, paní ...vždycky to na mě vyplivnul, protože já jsem přišla první do kostela, protože jsem si musela nachystat ten svůj nástroj, protože on nemohl být na stabilním místě, pořád se to muselo uklízet, z čehož už jsem taky byla nemocná, ale dobře.... Chodila jsem první, takže to vždycky na mě vyblil. „Budou taizé, musíme to taizé... Mě to už nezajímá.“ Ještě bych dodala, tak jako dokreslení toho, jakej vztah k tý naší farnosti měl, tak tady ve vesnici vedle tam byli aktivní lidi a že zakoupí zvon, kterej byl za války roztavenej, v tý obci byl nějakej mecenáš, kterej ho zaplatil. A on (ten farář) v podstatě byl aktivně proti. Dovedete si představit, že farář je proti tomu? „Taková blbost a utrácet peníze za takový hloupost“ a kdesi cosi.... Takže jsme ho skutečně museli lámat, aby vůbec povolil,

že tam ten zvon může bejt. Nakonec z toho byla velká sláva a z toho už byl spokojenej. On vůči vrchnosti byl velmi loajální a velmi zlomenej v pase. Ale vůči nám, dole, to byl velmi.... já nevím, jak to mám říct, no všichni jsme byli blbí. „No jo, varhanice a nevědí, kde jsou tady zpěvníky, no to je...!“ Vždycky takhle vykřikoval. Přitom on byl škrťa, takže když se přišlo do sakristie, tak tam nebylo vidět, tam byla ta skříňka, kde byly zpěvníky pro kostel. Ty zpěvníky byly ve skříňce, když jste otevřela tu skříňku, tak ty dvířka ještě clonily do toho chatrného světla, takže ty zpěvníky ani nebylo vidět. A úplně dole v té skříňce byly papírky, na kterých byly písničky, který se tady zpívaly před lety, který v podstatě už nikdo neznal. Ani my varhanice jsme je neznaly, ale musely jsme teda ty papírky lidem dát. On si vždycky poručil, jakou písničku máme hrát a nedej Bože, abychom zahrály pak něco jiného. Tak například jedna věta v šestý sloce jedny písničky se vztahovala ke svatý rodině, tak tahle písnička se zpívala na svátek sv. rodiny. On to měl takhle vyprecizovaný. No prostě dole ve skříni byly starý papírky, ke kterým jsme se my, starý báby, musely sklonit, a taky mezi nima hledat tu písničku, na kterou si zrovna vzpomněl, protože tam těch papírků bylo šíleně moc.... Nevlídněj člověk, zavřená fara, opravdu, to bylo.... Taky těch lidí chodilo čím dál tím míň, protože on čím dál víc těch lidí pozurážel. Nikdo nechtěl chodit číst, protože stačilo, když se někdo někde zaškobrtnul, tak on už obracel oči v sloup, už měl mekty, když varhanice něco zahrála, tak to taky pořád něco měl...všechno vlastně odměnil tím, jak jsou ty lidi blbí. Měl tady snad dva lidi v obci, který pozval na kafíčko. V životě jsme u něj nebyli na kafíčku, akorát když byla biblická hodina u něho, tak to jsme k němu mohli, ale to jen proto, že ta biblická hodina byla kvůli biblický soutěži, kde my jsme měli jako vyhrávat. No, a ještě jedna taková zajímavá věc, u tý fary je velká hospodářská budova, kde byl sálek a tohleto měl pronajatej člověk, kterej se vydával za svaz chovatelů, on tam choval husy, kachny, snad i prase a měl tam pípu a komunisti tam chodili jako do hospody, na faru. Ten člověk mu na Vánoce dával husu a i během roku jiná nepeněžní „plnění“. To jste šla kolem kostela a tam byl smrad, že v létě byla hrůza tam projít, do večerní mše vám kejhaly hladový husy, no prostě hrůza. No a my jsme se scházeli třeba v neděli a modlili jsme se po domácnostech, abychom si vytvářeli nějaký to společenství.

Takže jste to převzali sami na sebe.

Tak. Začali jsme, protože byla opravdu ta touha se scházet. Já jsem měla ještě takovou představu, že ty starý babky, který seděj doma celej tejdne a dělají na zahradě nebo hlídají doma vnoučata nebo nevím co, takže by se prostě jedno dopoledne sešly a zpívaly a vyšivaly a pletly a prostě klábosily a že by se sdílely, že by si dokázaly říct, že třeba jedna má problém se svojí dcerou a druhá to a to ..., abychom se mohly za ta svá trápení a radosti společně modlit. Prostě takhle jsme se nikdy neznali a takhle jsme se nikdy nebavili.

To vám chybělo?

Chyběl nám ten kontakt mezi náma věřícíma, protože nikdy nemůžu mít nějaký negativní pocit vůči člověku, kterýho znám a vím, co ho trápí, takže zatím, když vedle mě sedí člověk, kterýho neznám a třeba smrdí, tak mám negativní pocit. Když vedle mě bude sedět člověk, kterýho znám a vím, proč smrdí, tak si řeknu, no je to blbý, ale je to *, mám ji ráda. Jsou to prostě úplně jiný vztahy, když se lidi znají a myslím si, že v tý církvi by to mělo být tuplem!

Ano. Dokonce jedním z úkolů církve je budovat společenství.

Tak, tak, tak! A to tady nebylo. Takže fakt je ten, že my jsme si vždycky přáli, aby už odešel. Ale on míval takový proslovy jako „Počkejte, vy budete plakat! Vy budete plakat, tady nikdo nepřijde, nejsou kněží! Vy budete plakat!“ Já nepřeháním, takhle on mluvil. Šestkrát řekl jednu věc. Abychom jo věděli, o čem mluví, no a my jsme mu věřili, že nejsou kněží, tak musíme trpět, že máme tady starýho, nerudnýho kněze, kterému nikdo nevěřil, když se

modlil. Ale někdo zřejmě netrpěl v naší farnosti, někdo prostě zařídil, že jednoho krásného dne našeho pana faráře odvolali. Přišel z čista jasna, bylo to v listopadu, a řekl, že příští měsíc už tady nebude a že končí.

Vy si myslíte, že to bylo na něčí podnět?

Ano, myslím. Já si myslím, že to bylo na podnět, (*text odstraněn z důvodu anonymizace*). Jako trošku se nám ulevilo. Bylo to bezva, že to nastalo. My jsme si mysleli, že si budeme muset přát jeho smrt, což jsme si nepřáli. Nedoufali jsme ale, že ho někdy někdo odvolá, ale modlili jsme se za to, aby už šel do důchodu, protože on už bude mít ** let. On bude mít přes, protože když ho odvolali, tak to měl ** roků a to bylo v roce ****. A on ani že inventuru nebude dělat, protože už je starej, on bral normálně plat, ale $\frac{3}{4}$ práce nedělal. Tady nebyly ani žádné svatby, tady se prakticky ani nekřtily žádné děti, to už bylo ze zoufalství tak jedno za rok. Tady to byla taková mrtvá farnost. Takže jsme se trošku potěšili, teď se chystalo navíc to taizé, no a přišel teda nový farář, a oni je nechali měsíc, že tady byli společně. Ten nový se nastěhoval do patra, tehle ten spal dole a ten ho vítal takovým způsobem, že nám řekl: „Už tady je ten nový farář. No vy budete plakat. On je tam někde z východu. No to budete plakat. To bude hrozný.“ Tak takhle vítal nového faráře. To byly první zprávy, který jsme od něj dostali. „A on má psa. To si teda nesmí dovolit.“ No a potom byly tak asi 2 mše, který měli společně, takže jsme ho pak i viděli, nic víc nebylo. A když už konečně se tenhle odstěhoval, tak ten náš nový farář měl jednu z prvních mší, to bylo, jako, když vyjde slunce a když skončila mše a on říkal: „Tak nechcete na kávu? Pojdte dál.“ Otevřel faru, pozval nás na kávu, začali jsme se normálně bavit. Od té doby prostě byla fara otevřená, od té doby jsme plánovali, jak ji zrekonstruujeme, jak to tam všechno zvelebíme, jak vybudujeme to společenství. On byl srdečnější, no prostě všechno to, co nebyl *farář*, tak byl tenhle *kluk*. Je to ***, je z východu, má svoje *** nešvary a ví o tom, že je *** a je rád, že je ***, ale nám to nevadí, protože já bych ho definovala a prostě vždycky ho budu definovat, že on je nejlepší zástupce firmy Bůh a spol. Ten nejlepší. On nic nedělá 5 minut než pro to, pro co má. Odcházeli jsme z kostela a on: „Ještě jste si nevzali Katolický noviny, nemáte Katolický noviny.“ Obchodní zástupce. Rozumíte?

Jo.

On nám vlastně prodával tu víru jako ten obchodní zástupce, abychom věřili. A když si klekne před monstrancí, tak mu na 1000 % věřím, že máme spojení. Že když on se modlí k Bohu, že to nejsou jenom slova, že to nejsou jen svatý řeči, a to jsou jeho přednosti. Fara byla otevřená celý dny, kdykoliv člověk zazvonil, tak mu byl k dispozici. Třeba nerad, ale byl k dispozici. Za nemocnejma chodil zcela pravidelně, a to si myslím, že *farář*, když už nějakýho oblíbence měl, kterého znal 30 let, tak že by se za ním i do té nemocnice vypravil. Ale nevím, já ho nechci soudit, protože jsem ho nekontrolovala. Ale za mojí maminkou nebyl, o mojí mamince nic nevěděl. A to chodila pravidelně do kostela. Když jsme už nechodili do té L*, tak už jsme chodili sem, a to zcela pravidelně. Nepromluvil s ní slovo slovoucí za celou dobu, takže to bylo opravdu jako když udeří hrom z čistého nebe.

Ale radostnej hrom, ne? Ten nový farář.

Ano, my jsme byli opravdu potěšení. Ovšem byli tady takoví, kteří nebyli potěšení. Byla tu třeba holka, která byla za *faráře* ohromně aktivní kolem kostela, a za tohodle nového ostentativně ani rukou nepohne. „Já už jsem se napracovala dost!“ Minimálně s ním aspoň nespoupracovali, bojkotovali ho. Bojkotovali a to bylo to nejnežnější, potom byli lidi, který si na něho stěžovali, kteří vypisovali na něho na arcibiskupství dopisy o tom, co dělá všechno špatně. Dnes se domnívám, že k nám přišel už s tím, že ho chtělo vrchnostenstvo zlikvidovat, neboť nebyl hájen ani 100 dní. Ten odpor vlastně začal téměř okamžitě. Jenomže

on udělal jednu velkou chybu, jak byl srdečnej a jak byl upřímnej a jak viděl z naší strany tu obrovskou energii, která jen čekala na něco, abychom začali dělat, tak se prostě našli tady takoví, kteří tady chtěli vládnout. Prostě do teďka tady byl *farář* a on měl tady jednu rodinu, kdy ten pán ho rozvážel a to byly ještě kolem toho drby, že to auto bylo pořízený za naše církevní peníze, to jsou takoví jako co šlo kolem nich...

Jako že nebyla ta inventura, jak jste zmiňovala...

Nebyla. Nikdo do ničeho neviděl, takže se říkalo... prostě když měl mše po vesnicích, tak ten pán ho tím autem vozil. Takže možná jenom někdo třeba záviděl, nevím, říkalo se to takhle. To jsem si odbočila...

Ne, v pořádku. Teď se vracíme k tomu, že toho nového kněze (*kluka*) některá část lidí nepřijala, protože si mysleli, že teď nebudou mít nějaký vliv v týhle farnosti, který třeba měli za toho starého faráře.

Ano. On ten starej farář jednu kladnou vlastnost měl, a to musím uznat. On uměl velmi dobře odhadnout lidi. A když říkal, ty tady nikdy nepřijdou, tyhle tady nikdy pracovat nebudou, že on prostě vždycky věděl... Počkejte, já jsem mu jednou navrhovala, že by se mohly udělat ty rady, protože nebyly rady. Třeba se chystala právě ta Noc kostelů a já jsem měla nějaký náměty, co by se mohlo udělat, ale tyhle ty mladý už jako stáli proti mně, protože měli pocit, že tam chci vládnout. Ale já jsem nechtěla vládnout, měla jsem prostě čas, už jsem byla doma, takže jsem hold měla čas vymýšlet nebo organizovat, ale oni měli ještě malý děti, takže já jsem to vždycky cejtla, že mají dost svých starostí. Ale dobře, prostě právě někdo čekal, až odejde, že bude mít vliv na chod tý farnosti. Dokud tady byl, tak měl vliv jen ten pan A* s tou paní A*, ke kterým teda chodil na tu husičku. To byli takoví ti skuteční vládcí. Co řekla paní A*, tak tak to bylo. A teď tady byly další takový rodiny, minimálně dvě, který tento vliv chtěli mít. A náš pan farář (*kluk*), když jsem ho tak viděla, tak jsem si všimla, že on neměl rád pýchu. A jakmile viděl někoho pyšného, tak k němu nebyl tak srdečnej, že to nebyla nějaká averze... prostě on jim nepodmazával, on tu pýchu nehejčkal, on je spíš nechal, aby tu pýchu museli pokořit.

Takže on svým způsobem taky uměl číst lidi?

Stopro. A to právě některý nepřijali. Já jsem taky měla všelijaký takový plány, jako já jsem ***, já už jsem tu faru měla taky nakreslenou a už jsem věděla, kde co bude a jak to bude, a musela jsem ze svojí pýchy na to, co umím, slevit a přijmout, že to tak prostě nebude. A byli lidi, který to prostě nepřijali. Který prostě to, že není po jejich, tak absolutně nepřijali, že začali proti němu něco dělat. Ten poměr byl dost značnej, protože my jsme to odhadli, že to byla taková slabší čtvrtina těch odpůrců. Možná že ani ne, ale ještě jednu takovou věc, tak prostě za toho starého faráře se neudělalo nic, okolo fary rostly jasany, který prostě narušovaly nosnou konstrukci těch budov. Ten novej (*kluk*) přišel a hned, že to se musí ořezat, že ani kostel není vidět a že tady nejsme jak v Šípkový Růžence, aby bylo vidět, že je tady prales. Ale on si ustanovil ty rady (*farní*). Když jsem to tomu starýmu faráři radila, že by se měla dát dohromady ta rada, že by měl snazší práci, ale on mě poslal do háje s tím, že tu jsou lidi, který by jenom chtěli rozhodovat, ale práci že by neudělal žádný. „Jé, to by mi pěkně porouchali, co mám udělat a co nemám.“ On to prostě tušil, že by to nebylo dobře. A tenhle do toho spadnul rovnějma nohama, protože ten, kdo o to projevil zájem, tak nás všechny sezval – bylo nás asi 40 na tý faře – a že teda uděláme rady. Kdo chce jako být v těch radách. Já jsem cholerik, tak jsem rovnou řekla, že v žádný radě být nechci, protože už jsem věděla, že některý lidi by mě pěkně štvali, já to pak špatně nesu, pak mám i vysoký tlak a tak. Takže jsem řekla, že v žádný radě být nechci, že stačí, že hraju. Manžel se dostal do ekonomický rady, takže potom on ustanovil nějaký rady bez toho, že by ty lidi vůbec znal.

No a tam to bylo pak teda hodně špatný. Takže měl ekonomickou radu, která mu vyčítala, že na tom velkém dvoře udělal kousek plotu, aby oddělil toho psa od zbytku dvora proto, abychom se my mohli bezpečně pohybovat na tom dvoře a jeho pes byl za ohradkou. Tak členové rady mu vytýkali, že si klidně udělá plot, udělal ho sám, jenom nakoupil materiál. A oni hned na to „Jak si to dovolil, bez našeho vědomí!“

Tam nebyly jasně řečený ty kompetence? Oni si mysleli, že tím pádem se farář stává jejich loutkou, která je musí poslouchat a zúčtovávat jim každou vteřinu svého života a každé halíř svého života?

Tak. Přesně. Že máme faráře pověšeného na provázkách a dovolíme mu, jen co mu dovolíme, bude dělat jen to, co my budeme chtít. A on takhle nebyl.

Přítom rady jsou hlas pouze poradní!

To jsme pak mohli říkat kolikrát jsme chtěli. Mohli jsme říkat kolikrát, že farnost přece řídí farář a ne rada....

Ano, on je zodpovědný ze zákona kanonického práva.

(mluví manžel) Tak. Stala se jednou taková věc, že já jsem tu dělal tu parcelaci, já jsem 20 let dělal reality, takže ty věci znám, tak jsem jednak udělal inventuru, která se měla udělat už dávno, a tam jsme vytipovali pozemky, jeden byl ideální k parcelaci, tak jsme to připravili, na radě se to probralo a že půjdeme na arcibiskupství na majetkovéj odbor, kterej ty pozemky dělá, tak jsme tam s farářem *(klukem)* zašli. Pak jsme jim to na tý radě říkali a odsouhlasilo se to, ale najednou jsme se dověděli, že to nějak drhne. Tak se farář *(kluk)* na arcibiskupství zeptal, co, z jakýho důvodu a proč, a oni mu tam najednou dali dopis, že členové farní rady napsali, aby to arcibiskupství všechno pozastavilo. A ten dopis byl adresovanej takhle: Vážený pane ten a ten „... náš pan farář je teď na dovolený a my bychom nechtěli čekat, až se vrátí, tak vás jen upozorňujeme, že to nesnese odkladu, zastavte to celý.“ Nikomu nic neřekli a takovej dopis tam za jeho žádama poslali. Byli to někteří členové tý farní rady. Nikoliv všichni. Vůbec se o tom nejednalo.

To byla jejich soukromá iniciativa?

Ano, soukromá iniciativa. Ono totiž, ten starej farář s tím novým si něco provedli, v tom měsíci, jak byli tady spolu, se tam asi něco ošklivýho odehrálo. My víme, co nám farář *(kluk)* říkal a bylo to hodně ošklivý, ale... zase nám to říkal pan farář *(kluk)*, prostě nevíme, jestli je to pravda nebo ne, tak to dál nešíříme. Máme to v sobě, něco si udělali, takže ten starej farář toho novýho hrubě nenávidí. A myslím, že je to i opačně. Prostě bratři. Hrozný! Bratři. A tenhle ten *farář*, ačkoliv údajně, já ten zákoník církevní neznám, údajně vlastně porušuje to pravidlo, že když on se pohybuje ve starý farnosti, ve který už není administrátorem, tak to má hlásit tomu novému, aby o tom věděl. A ten sem jezdí každou chvíli, prostě pořád je tady, on si chodí do školní jídelny pro obědy, na pedikúru do pečovatelský služby a za těma svýma přátelama. To jsou lidi, který se najednou kolem někoho shlukli jako přátelé, ale přitom předtím žádní přátelé nebyli!

Takže to to jsou takový ty intriky jako mocenský, možná se tu čichají i nějaký peníze..

Ano, to víte, že jo. To bylo o penězích, to je jako druhá věc, kromě toho dopisu na arcibiskupství, která eskalovala problém, bylo, že on na začátku, když nikoho neznal, tak jeden z těch svatejch, takovej kmotr klanu, že mu pomůže. Že všechno dá do pořádku, tu kancelář, že mu srovná a tak, takže tam nějaký dva měsíce působil, nechal se taky zvolit do rady, potom z tý rady odešel, protože už měl všechno zkopírovaný. Takže jakože odešel ze zdravotních důvodů, on vlastně potřeboval ty papíry, aby prověřil, co tam všechno je. Do

rady ale byli ještě zvolený dva jeho synové, a tak tam byl třeba případ, že jsme dělali výběr projektanta na rekonstrukci fary a tak jsme se v tom angažovali. Já mám kamaráda architekta, kterej dal návrh a protože věděl, že jsem se v tom angažoval, tak nám dal nejlepší cenu, ale nikoliv, že by věděl, jaký jsou ceny ostatní, protože on tu cenu dával jako první. On přišel první, protože jsme ho zaangažovali a pak se začali objevovat další, ale to už se tahle cena prostě zvedala, protože byla veřejná. Když bylo finále, tak jsme prostě seděli jako farní rada a koho vybrat. No a já jsem řekl, že nebudu hlasovat, protože to je náš kamarád. No a ten svatej řekl: „Heleďte se, ono se to tak běžně dělá, že ten, co je první, tak ten se moc podbízí, ten poslední je zase moc drahej, tak vezmeme toho druhýho.“ A to byl projektant, kterej přišel na poslední chvíli čili už všechny ceny se věděly, takže už možná už byli dohodnutí, že dá takovou cenu. Byly s tím ale hrozný problémy, kancelář měl psanou, že je na *, přitom byl ale z *. Takže tam byly třeba takový věci. No a ten kmotr toho klanu, protože byla potřeba inventura, byla potřeba zmapovat některý věci, takže ty jeho dva synové, kteří momentálně v té době byli nezaměstnaní, takže si udělají smlouvu s panem farářem (*klukem*) a začnou pracovat jako pro faru. Měli nějaký úkoly, jeden z nich měl udělat inventarizaci. Po nějaký době, když farář (*kluk*) očekával, že mu budou dávat průběžný výsledky, tak říkal: „Hele, vždyť já od vás nic nemám, já jenom pořád platím.“ A oni přitom na tom celej měsíc pracovali, měli 350 Kč na hodinu! Takže oni přinesli měsíčně faktur na nevím, kolik peněz a nikdo nevěděl, co ti lidi udělali. A pan farář (*kluk*) platil, protože věřil, že na tom pracujou. Pan farář (*kluk*) pak šel na arcibiskupství, protože on ten jeden chtěl tu smlouvu nějak změnit, no a na arcibiskupství se mu k tomu vyjádřili, že se od členů farní rady očekává, že pokud možno budou pracovat ve prospěch a zdarma, což v podstatě vždycky se takhle pracovalo a on jim na to utnul ty smlouvy. Oni se okamžitě postavili na zadní, okamžitě byli největší nepřátelé a ten kmotr toho klanu, ten jejich otec, to nakonec dohnal tak daleko, že faráře (*kluka*) odvolali. Přijel sem pan vikář, ten X*, v kostele se postavil a tenhleten kmotr mu tam přihrával a X* říkal věci, který vůbec neměl nastudovaný, prostě pindal to, co mu bylo někým řečeno a ten kmotr tam lhal, a když to lidi slyšeli postavili se za *kluka*. A to byl narvanej kostel a tam byli lidi, který snad byli i schopný vylítnout a lynčovat ho za to co se tam řeklo. Takže X* byl rád, že z toho kostela utekl.

To je situace!

No hrozná. A my jsme dali dohromady petici, tu jsme poslali na arcibiskupství, podepsalo to asi 200 lidí, tady chodí do kostela ve farnosti v neděli kolem 100 lidí. I památkář to podepsal, to byl prostě boj. No a během měsíce, protože se tam sešla spousta dopisů, nebo i lidi chodili na arcibiskupství, tak ho během měsíce vrátili zpátky. No jenomže X* byl pokořenej. A to se neodpouští. Ta jeho výsost musela přijít a říct, že nám ho vracej zpátky. Jenomže on to (*kluk*) odnesl zdravotně. Zkolaboval, nejspíš měl mrtvici. Jednou volal ráno manželovi, že nějak nemůže chodit, tak manžel hned tam jel, pan farář (*kluk*) nějak po zadku se dostal do přízemí, našťestí si zavolal sám záchranku, no ale byl asi 3 měsíce po nemocnicích. To byl prostě takovej tlak z tý strany... Například – pokácely se stromy, o to pokácení se zažádalo a doložilo se fotkama a vším, bylo povoleno pokácení těch stromů, tak se to pokácelo. Spěchalo se s tím, protože byl právě ten čas, kdy se smí kácet, načež přijela inspekce, který přišlo udání, že jsme pokácely stromy. Prostě udání na faráře. Památkářům se udávalo, když jsme malovali kostel, takže se přenášejí sochy bez dovolení nebo co, takovýhle věci se tady děly.

Mě teď napadá, myslíte si, že i ten starej farář v tom má trošičku prsty?

Já myslím, že jo. My se domníváme, ale zase to je naše domněnka, že se scházeli. Ten starej farář s těmahle... no já jim říkám odpůrci. My jsme byli příznivci toho novýho faráře a oni byli odpůrci, tak jak jim máme říkat.

To je teda výrazně rozdělená farnost.

Ano. Výrazně.

Jak je na tom mladej farář teď? Zdravotně.

On se zlepšil. On po tomhle odvolání se po třech měsících vrátil a dostal podmínky, za kterých tady bude moci zůstat.

Od koho je dostal?

Od arcibiskupství. Že tady může zůstat za podmínek těch a těch. Jedna podmínka byla, že se udělá ta inventura, druhá byla, že a to já říkám, to bylo jasné, že se to nedá splnit, že se ta situace zklidní v té farnosti. Jako že se budeme mít rádi. Zkrátka že to musí zařídít on, abychom se měli rádi. A ta nevráživost je hodně velká do dneška. My máme teď už rok a půl novýho faráře a když přijdu do kostela a vidím tam ty lidi, tak se mi tam ani nechce vejít.

Takže toho (kluka) zde teď máte rok a půl?

Ne. Oni ho vrátili, on působil pod těma podmínkama. Udělali jsme inventuru, vyčistili jsme celou zahradu, zbourali chlívky, vymalovali ty stáje a udělali z toho společenskou místnost, kterou nám všichni, kdo přijdou, závidí a oni na něho našli nějaký pohlavní obtěžování. Rozumíte?

Jo, jasně.

Oni celou tu dobu, poté, co se vrátil, celou dobu na něho sháněli všechno možný, aby ho mohli sundat. On byl pak v *(na výletě s famíky)* a poslední večer, když odjížděli, tak nějaká holka ho tam otravovala celý týden, nikdo neví, jestli byla nasazená nebo jak a večer přišla, když skončili, že má jako takovej stav, že by si nejrady vzala život, tak mu telefonovala na pokoj a on jí řekl, ať přijde, že to rozeberou. Ve tři hodiny v noci mu poslala nějakou smsku. Nějakou prapodivnou, on už zrovna spal. To bylo v červnu. A najednou až v září mu oznámili, že ho odvolávali, protože si někdo stěžoval, že se nevhodně choval na tom zájezdu. A on vlastně neví, proč. On neví, ani my nevíme, co vlastně provedl. Prostě nevíme, čím ho obviňují. Bylo jen řečeno, že ona neměla 18 a zřejmě jenom to, že přišla za ním na pokoj, tak se z toho udělalo, že s ní něco měl. Takže to bylo takový zajímavý. Od prvního října byl odvolanej. Když byly Svatováclavský slavnosti, tak se zrovna před nimi dověděl, že od 1. října je odvolanej. My, když jsme se to dověděli, tak jako farní rada, tak jsme všichni šli okamžitě tu neděli na policii a dali jsme trestní oznámení na pomluvu a chtěli jsme, aby to vyšetřili, kdo si tohle vymyslel. Protože na 100 % si tohle někdo vymyslel. Začal takovej zajímavěj stav, kdy X* tlačil na to, aby se tohle stáhlo. Vikář sem jezdil a hučel do nás, že je tady nějakěj americkéj právník, že v Evropě působí, že v USA udělal z církve trhací kalendář a když se prolátne, že policajti mají svodky, a že když se to dostane na veřejnost, že to ublíží našemu farářovi (klukovi), ale my jsme na tom trvali dál. Během tří týdnů to policie uzavřela, že je to celý vymyšlený. Že neshledali, že by se stal nějakěj trestnej čin, že ta holka vůbec nedala podnět k ničemu, že prý to dala ta vedoucí zájezdu, která zjistila, že ta holka od něj vychází z pokoje. A vedoucí zájezdu byla paní z jeho někdejší farnosti V*, která ho neměla ráda stejně jako tyhle, takže se konečně našli (ten farář předtím působil ve V*). On byl v B*, tam nic nenašli, lidi z B* mu to dali vědět, že tam viděli někoho, že se jich vyptává a když nám ho popsali, tak jsme věděli, kdo se tam vyptává. Prostě oni jezdili a hledali...

Máte na mysli někoho z arcibiskupství?

(hovoří manžel) Ne. Odsud. Arcibiskupství tu mělo dost služebníků. Teď teda to pokračovalo tím, že ve chvíli, kdy se X* dověděl, že to policajti odložili, tak si ho pozval na arcibiskupství a

řekl mu: „No, vypadá to dobře, ale my jsme tomu museli dát Vatikánu, tak co až na to Vatikán.“ (*hovoří manželka*) Počkej, ty jsi to přeskočil, protože oni v tom prvním mu řekli: „Ty půjdeš na policii a ty se sám udáš! A my ti řekneme, na jakou policii ty půjdeš, kam se půjdeš udat.“ Takhle mu to řekli. Když mu tohle řekli, tak ti hoši šli a že se jdou zeptat, kdo tuhle pomluvu vymyslel. Protože to že on půjde na nějakou policii, kterou oni mu určej, to přece není možný...

Jako arcibiskupství?

Ano. Arcibiskupství. X*. „A v neděli řekneš lidem tohle a tohle, jakože končíš a do dvou dnů se odstěhuješ z farnosti, nesmíš se stýkat s lidma z farnosti, nesmíš páchnout do kostela ve farnosti, máš zákaz toho a zákaz onoho.“ A přitom až za 5 měsíců se ten farář dověděl, že dostal výpověď. Za 5 měsíců ho kontaktovala sociálka, že neplatí sociální pojištění. A on se na základě tohoto dověděl, že vlastně arcibiskupství za něj nic neplatí a že dostal výpověď. Samozřejmě, že tu výpověď antidatovali. Až poté, co se přišel ptát, jak to vlastně je. Já tady mám dekret, kterým ho odvolávají z funkce, nedali mu výpověď. Oni ho odvolali z funkce administrátora. Ve chvíli, kdy se ten X* dověděl, že ta bublina splaskla, že ti policajti dali vyjádření, protože X* dal oznámení. Oni potom dali, protože když jsme dali my to na pomluvu, tak oni se nemohli na to tvářit, že to neudali, takže oni to někde taky podali.

Na pomluvu nebo na...?

Ne. Na ten akt.

Že jako on zneužil nezletilou?

Ale nedali to faráři (klukovi), takže farář neví, jaký akt, čeho se dopustil, co vlastně že ti policajti vyšetřovali, takže to do dneška neví ani on, ani my, co vlastně udělal. A on než vystoupil v kostele, tak tady byl u nás, bavili jsme se, on nevěděl, co má dělat, byl zoufalej a my jsme mu říkali: „Heleďte se, já bych lidem řekla pravdu, já bych řekla to, co se odehrálo, tak jak se to odehrálo. Když to neřeknete, tak jste znásilnil 13 měsíční dítě a já nevím, co všechno, protože to, co si ty lidi navymýšlejí, bude daleko silnější než ta pravda, kterou vy jim řeknete. I kdybyste jí sáhl na kolínko, tak byste to měl říct, protože skutečně ta obrazotvornost bude daleko horší.“ A on, jestli našťěstí nebo nanešťěstí, to nevíme, nás poslechl. Protože oni potom post festum půl roku po tom říkali „No, ono by se nic nestalo, kdyby tys to nebyl tak zveřejnil v tom kostele, kdybys jen řekl to, co my jsme ti řekli...“ Díky tomu se domníváme, že se ničeho nedopustil, že si mysleli, že ho odstaví v tichosti bude čekat roky, až se oni uráčí. Protože, kdyby měli skutečně pravdu a on něco provedl, bylo by jejich povinností to okamžitě ohlásit na policii. To ale udělali až o hodně později.

Ještě tu pravdu vlastně otáčeli proti němu?

Tak.

A to vlastně říkalo to arcibiskupství?

(*mluví manžel*) A ta rada ať to okamžitě odvolá to podání, já jsem pod tím byl podepsanej. X* mě volal, abych to stáhnul a bylo zajímavý, že v době, kdy to bylo od policie ukončený, tak on si ho (*kluka*) tam pozval a říkal mu: „No, ale pan arcibiskup není spokojenej, jaký se o tobě šířej řeči, jak často piješ a i na tom zájezdu jsi pil, ty půjdeš na protialkoholní léčení.“ A on mu na to říkal, že proč, tak mě pozvěte k nějakému doktorovi, kterej řekne, že jsem alkoholik, a tak X* mu domluvil vyšetření u primáře u Apolináře a on tam s ním dokonce osobně šel. Takže ** X* (*anonymizovaná funkce*) s neposlušným knězem šel, aby mu asistoval...

On ten kněz není ani tak neposlušnej, on prostě jen není blbej.

A my tohle máme doložitelný, protože on (X*) sem poslal pro něj řidiče a s ním jel jeden člen z ekonomický farní rady, takže on je i svědek a my jsme schopní tohle všechno doložit. On je svědek toho, že tohle opravdu udělali. Že ho dotáhli k tomu Apolináři, tam zjistili, že není alkoholik. Jako on pije, jako *** (*národnost*) nemůže nepít, ale není alkoholik. Nikdy nepije sám, nikdy nepije ráno, že vytáhne flašku... rád naleje, protože ty lidi se otevrou. A ten X* tam šel s někým, kdo už měl měsíc výpověď, vlastně nebyl zaměstnancem arcibiskupství. Jak je to možný?

To oni ho vlastně suspendovali tak, že ho vyřadili ze stavu kněžích, že on už není kněz?

Ne, to nemůžou.

No kněz je jako pomazanej, ale ...

Ne, to nemůžou. On nemá pracovní poměr s arcibiskupstvím, takže od nich nedostane za celou dobu ani korunu, ačkoliv církev se má o své kněze postarat...

Ano, přesně tak, to je daný i zákonem.

Oni porušili tolik zákonů, že kdyby je žaloval, tak to musí na 100 % vyhrát. Ale on je nechce žalovat.

Jak je na tom teď?

On je na tom celkem dobře, protože my na tom pracujeme, aby ho to psychicky nezlomilo, takže my s ním neustále počítáme, jezdíme za ním, jako ne my sami, ale je nás skupina lidí, které důvěřuje, že ho neudají, protože samozřejmě se musí bát, že všechno se na tom arcibiskupství dovědí. On jim řekl, že se odstěhoval, ale neřekl jim, kam se odstěhoval, jen to, že je to méně než 30 km od *obce*. A oni mu na to řekli: „To je málo, 30 km. To se musíš dál odstěhovat. To musí být víc jak 30 km.“ On je propuštěnej, nedaj mu ani korunu a oni mu ještě určovali, kde se může pohybovat a kde ne. To je tak strašnej stav, že jakmile se najde příležitost, tak já o tom musím psát. Já už jsem o tom napsala takových pojednání, ale víte co, přišla jsem na to, že * (*uvedeno jméno spojené s funkcí*) má strašně dlouhý prsty, že policie odložila ten případ, protože ho fakt neměla z čeho obvinít, ale odložila i tu pomluvu s tím – no nezlobte se na mě - že *by* se to nedalo zjistit. Ten *X přece musí vědět, kdo mu řekl, že to je tak a musí se přece dojit na začátek týhle ty debaty. Jenomže oni byli našťvaný už jen kvůli tomu, že se tenhle ten *X musí bavit s policií, byl hrozně našťvanej a volal mu (*klukovi*) a nadával mu, že co si to jako dovolujou, jako my, že ať to odvoláme. To šlo k ledu, ta pomluva se nevyšetřila. Prostě že to není možný zjistit. A policajti nám řekli, že to vlastně všechno skončilo u X*, kterej jim odpověděl tak, že je to interní záležitost arcibiskupství. Ale pomluva přece není interní záležitost, tohle přece nemůže! Ale oni se tý církve bojí.

Jako v tý církvi že se lidé bojí?

Ne. Ta policie se bojí tý církve. Jakmile je v tom už i (*uvedeno jméno s hodností*), tak to už ne. My jsme volali i na úřad práce s tím, že byl porušenej zákoník práce, že teda on totiž poté, co byl odvolanej, tak vlastně se dal jako na nemocenskou, využil toho, že měl nějaký problémy po tom infarktu a tak. On byl vlastně donedávna práce neschopnej, takže ten rok měl vykrytej. Podle zákoníku práce nemůžete dát výpověď někomu, kdo je práce neschopnej. I když mu ji dáte jeden den a on druhý den nastoupí na nemocenskou, tak se to musí anulovat, stáhnout. Takhle to je v zákoníku práce.

No, tam záleží na tom, jakej typ výpovědi to je.

No, ale on ji neměl. On tu výpověď nedostal.

On ji nedostal?

Ne, on ji ani nepotvrdil. On o tom vůbec nevěděl. To je další překročení zákona, tam je jedno překročení zákona za druhým. Kdyby šel do soudního sporu, tak by ho musel vyhrát. Jenomže to on nechce. On chce být kněz. On nechce skončit. On ví, že by musel skončit, kdyby se s nima šel soudit. Ale prostě on byl oslovenej, přijal tu výzvu, krom teda toho, že pije, ale to pití je takový – neviděla jsem ho nikdy v kostele ožralýho. To jsou věci, jako když přijdete za ním, tak to vám nalejvá, protože pak ten kontakt je snazší, když se odbourávají ty bariéry. Heleďte a kolik lidí on už takhle ty lidi k tý faře přitáhnul. Tak třeba školník, kterej nikdy o Bohu ani neslyšel, tak už čekáme, kterej den vstoupí do církve. Kdyby mu neudělali (tomu faráři klukovi) to, co mu udělali, tak už by tam byl. Protože on s nima potom začne povídat, on je fakt evangelizátor za všechny peníze, protože on to nedělá tak, jak to dělají ty Jehovisti, který vám to přijdou vnutit, je to tak, že to ani nepocítí ti lidi, že se něco dověděli a že je něco oslovilo. Prostě já si myslím, že ty jeho klady vždycky převáží jeho slabosti. A ty slabosti, tak s těma bojujeme každej z nás, nejen kněz. A ještě já bych se vrátila k tomu zneužití, nebo já nevím, co s tou holkou bylo. Na tom zájezdě byli od nás tři hoši, oni byli už rok předtím, než se to událo a tehdy tam s nima (*kluk*) nebyl, protože byl po tý mrtvici čili byl v nemocnici. Ačkoliv to teda všechno organizoval, ale stalo se tehdy pár dní předtím, než odjížděli (*farářův kolaps*). Tam tedy nebyl (*kluk*) a tihleti tři kluci, kteří tam byli, tak poté, co se to stalo, tak říkali všichni tři svorně: „Ona teda rok předtím, když tam tehdy farář nebyl, tak ta dívka atakovala jednoho z těch tří kluků. Oni byli svobodní, jeden teda rozvedenej. Jestli s ní někdo něco měl, to nevím, to není podstatný, ale ona ho atakovala natolik, že když se vrátili, tak ještě několik měsíců poté ho stalkovala (smsky apod.). Nemohl se jí zbavit. Potom za rok jeli i s farářem (*klukem*) a ta holka tam byla zase. Pár měsíců před jejím 18tinama, skutečně jí chyběly tak asi 2 měsíce do 18 narozenin. Je to holka, (*detaily nepodstatné pro příběh*), my jsme tuhle informaci věděli, tak jsme se vydali do N*, protože oni byli z N* a tam jsme šli na sociálku, abychom se tam poradili, protože ona musí mít nějakou opatrovnici. Tu jsme tam zastihli, s tou jsme mluvili, říkali jsme, že bychom potřebovali skutečně jako vědět, co se tam odehrálo, protože farář (*kluk*) nám to tehdy řekl. On přišel na pokoj, venku bylo 40 stupňů, vevnitř byla klimatizace, on usnul a přišla mu sms, která ho vzbudila, tak si ji přečetl a vydedukoval z toho, že ta holka je na tom velice zle, že je na dně. Oni se předtím spolu bavili a ona mu naznačovala nějaký deprese, že skočí pod vlak nebo něco takovýho. Měl strach, že chce spáchat sebevraždu, tak jí odpověděl smskou, aby za ním přišla. Přišla na pokoj, seřvali jsme ho, že to teda neměl v žádným případě dovolit. Uznal to a říkal, že to byla chyba, že asi moc nemyslel. Jednak teda to bylo poté, co předtím pili, jednak ještě bylo horko. A teď ona mu povídala a povídala a povídala a on říkal, že si u toho zdříml, protože byl unavenej. A najednou zjistil, že je u něho pod peřinou a že ji vyhnal. To je svědectví našeho pana faráře (*kluka*). Že ji vyhnal, že tahle teda ne. Je jasný, že ve tři hodiny chyběla u sebe na pokoji, že ve tři hodiny byla u něj na pokoji nebo vyšla z jeho pokoje. U toho nějaký svědek mohl být, to je naprosto jasný a že teda nějaký podezření tam může bejt. Tak jsme tady říkali, že bychom si rádi promluvili s tou dívkou, jak to vidí ona a co se tam odehrálo. No to nebylo samozřejmě možný a ta sociální pracovnice se ale vyjádřila v tom směru, nejdřív když jsme přišli, tak byla taková velice odměřená, chtěla nás poslat domů, co tam vůbec děláme, ale když jsme jí chvíli povídali, tak poznala, že je to takový dost závažný a říkala: „No, ona si holčička bude muset uvědomit, že si nemůže říkat, co chce, kdy chce.“ Protože tý holce to potom bylo... prostě ona mu nechtěla způsobit takovej problém, ale ona někde něco řekla, čehož se někdo chytil, protože na to čekal a už se v tom ona plácala, ale ona těm policajtům dosvědčila, že k ničemu nedošlo a farář neučinil nic, co by mohlo být vykládáno špatně. Čili proto ti policajti uzavřeli všechno vyšetřování, ona řekla, že si všechno

vymyslela, protože chtěla být zajímavá. Ale rozhodně ta dívka je jako narušená. Rozhodně s ní měli ti z toho arcibiskupství mluvit.

Ale to ani není nutný v tomhle případě. Tam došlo k regulárnímu vyšetřování, zbytek byl v dikci sociální služby a sociálního úřadu a ten kněz je čistej. Prostě vezte si, že to jsou situace, kdy bychom se my ženy ani nemohly u kněží zhroutit. A když je teď podezření, že půlka kněží je homosexuálních, tak to už ani chlapi se u těch kněží nemohou zhroutit....

My máme zpovědní místnost, tak si představte, že jsme v tý zpovědní místnosti s knězem samy.

No jasně. Anebo se chodí ke knězi na faru... a nebo oni taky chodí mezi další lidi...

Tak to jsme se dostali trošku jenom na případ tohoto kněze, jenomže tady jsou další věci, který... Prostě my jsme byli přesvědčení o tom, že tak, jak jsme viděli ještě kardinála Tomáška při nějakým tom blahořečení, co bylo ještě za komunistů, tak jsme měli představu, že když kardinál Beran a umučenej Toufar a prostě, že v tý církvi většina lidí..... no a zjistíte, že jsme naivní. Že v tý církvi, kterou jste celý život bránila, protože když věříte v Boha, tak nemůžete udělat svinstvo, jako jste slabá, hříšná...

Ano, jsme hříšní...

... ano, ale svinstvo nemůžete udělat. A vlastně teď přicházíte na to, že ty lidi tam vlastně v tý hierarchii postupují tak, jak je to klasicky jinde. Prostě že seš ten nejlepší donašeč, seš ten, co půjdeš přes mrtvoly, jen abys mi podlezl. Prostě to není kvůli tvým morálním hodnotám.

Kvalitám. Á la Toufar, Á la Beran.

Tak! Najednou přicházíte k tomu, že vlastně ty lidi nejsou takoví, za co se vydávají a najednou ztrácíte ten optimismus. Tady se měla stavět *(text odstraněn z důvodu anonymizace, nepodstatné pro linii příběhu)* Prostě takový cancy. A že by se nás měl zastat, že teda opravdu jsme farníci, že jsme tam nešli za sebe...

Aha, vy jste jako nechtěli, aby tady byla ta * (odstraněno z důvodu anonymizace)?**

No jasně. Není důvod. *(odstraněno z důvodu anonymizace)*. Nerozumím tomu.

Vy jste technici, to je vaše doména...

Prostě mají vliv na životní prostředí. Já jsem prostě najednou cítil, že on se mi *(vysoký církevní představitel)* vysmívá. Že on je vlastně s tím *** *(název firmy)* dohodnutej, a já jsem tady nic, takovej bzučící hmyz, kterej ho tady jen otravuje.

Prostě vysoká politika.

Ano, a nějaký lidi jsou mu ukradený. To, že tady už máme nějaké *(název firmy v okolí)*, kterej ničí životní prostředí, ovzduší a děti tady mají nemocný průdušky, tady je ovzduší pomalu jako na Teplicku, prostě ty argumenty, který byly proti tý výstavbě, byly málo platný. Církve se dohodla a bylo jim úplně jedno, co jim přijdeme říct, a co jim přijdou říct jejich spolubratři, protože i jako členové křesťané, v církvi. „Hele bratře, vy nám přece můžete pomoci. Když vy neprodáte pozemek, tak prostě ta *** se nemůže postavit.“ A o to je to paradoxní, že dneska nebo za rok se tu razilo, že pozemky se nemají prodávat, to nám řekl ten vikář tady z ***, že církve obecně nechce nic prodávat a teď nám to vysvětloval proč. Tak jsme si říkali, že tam se prodalo a teď najednou se prodávat nemá...Prostě v posledních letech - moje sestra je o 11 let starší a když se řekne církve, tak vytáhne všechny nože, který doma má a hned že

černoprdelníci, prostě mám s ní těžkou bitvu celoživotní... a najednou zjistíte, že ty argumenty, který jste použila a to nasazení celoživotní, který jsem měla vždycky na obranu lidí, co jsou v církvi, jsou naprosto lichý, že to, že jsem křesťan mi nedává žádnou známku kvality nebo toho...

Jakože patříte k tý instituci. Jakože církev svatá a my jsme její tělo, nebo jak to je...

No všichni jsme prostě ta církev. Ony jsou dvě. Ta církev malá, to jsme my všichni a pak je ta velká, to je ta instituce, která se chová jako firma. Já dokonce dneska jdu v soudech tak daleko, že říkám, že arcibiskupství pražské je jedno politbyro, že místo církevních tajemníků, kteří byli na obvodních výborech KSČ, tak máme naše vikáře tam někde na arcibiskupství, protože dělají tu samou práci, kterou dělali ti tajemníci. Intriky, vymýšlí si případy, buzerují faráře a to nemyslím jen toho našeho faráře. Ti faráři sem jezdí na vikariátní schůzi, když se člověk na ty faráře podívá, tak je vidět, že drží hubu a drží krok. No chtějí se oni každé rok někam stěhovat? Vždyť oni s nima vekslují, jak se jim zamane, nikoho nezajímá.... náš pan farář v tý B* zcivilizoval faru, aby se v ní dalo žít a poté, co ji dal do pořádku, tak ho odveleli sem. Asi kvůli tomu, aby ji tady taky dal do pořádku. Jenomže oni počítali s tím, že tady se nebude hrát řádnejma kartama, ale cinknutejma. A on s těma cinknutejma kartama nechtěl hrát. To bylo jeho provinění, protože to, co vypadá jako jenom přidružený, to je to podstatný. Poté, co sem přišel ten náš vyhozený farář (*kluk*), jsme tady začali plánovat, co budeme dělat a jak, protože jsme měli v té době na účtu asi 5 mil. Kč. Církev prodala pozemky v * tam na nějaký Prostě nová vesnice na nich vznikla. Takže jako jsme měli peníze, ale ve skutečnosti jsme je neměli, protože je mělo arcibiskupství pražské, že teda na uloženy na účtu na úrocích, že oni teda obhospodařují ty peníze. Mimochodem teď jsme se dověděli úplně nejnověji, že s těma penězma nemůžeme nakládat, jak se nám chce, že jen investice. To znamená, že kdybychom si chtěli koupit byt pro faráře, tak můžeme, ale když chceme opravit faru, tak to není investice a to nemůžeme. To je nejnovější zpráva, to přinesl nejnovější farář. Takže tehdy tady byl stavební technik, kterej měl na starosti všechny ty farnosti ve vikariátu, možná i víc, a tento technik byl ničemnej, nic nedělal a všichni to věděli. Náš pan farář se pak spojil s jinejma farářema a podařilo se, že tohohle technika odvolali, protože nic nedělal, akorát bral peníze, kostely padaly dál, ztrácely se projekty, který byly zaplacený a najednou prostě nebyly.... Bylo výběrové řízení na nového technika a v tom výběrovém řízení zvítězila ženská, nikdo z nás neví, jak vůbec se ta ženská mohla dovědět o tom, že arcibiskupství někoho hledá, protože byla z komunistický rodiny, do kostela nechodila, její táta byl privatizér nějakýho stavebního podniku v * nebo v * nebo kde, a najednou tahle ženská tady vyhraje výběrové řízení a pak se dovíme pomluvu, že přišel nějaký papírek tý komisi, kde bylo napsáno, že mají vybrat tuhle ženskou. Odkud přišel tenhle papírek, se neví, ale prostě ta tam byla vybraná. Ta ženská přišla na naši schůzku, kde já jsem byla přítomná, tak přišla, vstoupila do dveří – my jsme teda měli v plánu, že vymalujeme kostel a že začneme připravovat faru pro faráře, to byla naše priorita, aby měl topení, pořádnou koupelnu a tak. Ale ten kostel byl taky nemalovanej léta, takže tam to vypadalo jako v dolech. Andělíčci byli černí jako mouřenín, protože jsme tam měli akumulární kamna a bylo to tam prostě hrozný. Tak jsme tohle jako připravovali a do toho ona vstoupila a její třetí věta byla: „Tady se nic dělat nebude!“ Takhle jak to říkám. To nebylo tak, že heleďte se, to asi nestihneme a jsou tady nějaký takovýhle důvody, že to nemůžeme.... Rozumíte?

Ano.

Ona prostě řekla: „Nic se dělat nebude.“ A hotovo. My jsme netušili, že má pravdu, že to zařídí, že se tady nic dělat nebude. Ona to skutečně dokázala. Přes naše snažení, přes naše stížnosti, přes všechno, co se dělalo. A tahleta ženská údajně nabízela faráři (*klukovi*), že když s ní bude spolupracovat, že budou penízky, dost penízků, hodně penízků... a teď když

to dál vyřizovala, takže ona to řídila tak, že byl vybrán ten projektant, kterej byl vybrán, teď dělala všechno proto, aby se nemalovalo, ale to se naštěstí protlačilo, pak se v kostele udělalo ozvučení. Tak k tomu ozvučení – měli jsme firmu, která nám na ukázkou dala věci do kostela, abychom si je zadarmo vyzkoušeli, jestli s nima budeme spokojení, tak ta firma nakonec nebyla vybraná, ona si protlačila nějakou svoji, která byla levnější, protože ona vždycky znala ceny toho, co nám bylo nabídnuto, takže přišla s nižší cenou, ale v konečném důsledku jsme zaplatili to, co chtěla ta naše firma, protože vždycky tam bylo něco, co se navýšilo. My jsme vybírali asi z 5 firem a poté, co jsme už byli dohodnutí, tak se tady objevil nějaký člověk, kterej to dělá 30 let a dělá to různě, ale dělá starej způsob ozvučení, ale tohleto tady byli mladí kluci a měli novější, a tenhleto chlap nám dal nabídku pod jejich cenu a to za 80.000,- Kč a ti kluci dávali nabídku okolo 100.000,- Kč. A nakonec vikář, kterej dělal dozor nad našim farářem, tak říká: „Já bych chtěl, aby už to tady bylo moderní, vy tady ještě máte ty starý prvky.“ No a tak potom najednou se tady objevil ten chlapík, co nám dával tu nabídku, faráře úplně zasklil a tento byl vybraný. Byl vybraný arcibiskupstvím, my jsme na to neměli žádný vliv. Nebylo tu žádný výběrový řízení. Nic neproběhlo. Ale dodal to za 130.000,- Kč, což byla přesně ta cena, kterou jsme sbírkama vybrali. Oni věděli, kolik jsme na to vybírali. My jsme se na to sesbírali sami, abychom si pak mohli vybrat, oni nám určili dodavatele a on měl prvně nabídku na těch 80.000,- Kč a nakonec jsme zaplatili 130.000,- Kč, který jsme vybrali. Já jsem ještě před tou realizací poslal mail vikářovi, že tento člověk nám nabízel původně za 80.000,- Kč to, co teď bude dodaný za 130.000,- Kč, že přece tohle nemůžou dopustit.

A to ještě z vašich peněz, že jo?

Z našich peněz. A ještě dodává to, co ten vikář nechtěl, vysloveně ten starej systém. A vikář byl jako mrtvej brouk. Vikář, než poznal tuhleto techničku, tak s náma bavil úplně rozumně a všechno bylo, jak má bejt. Potom se tito dva seznámili a najednou bylo všechno úplně jinak, on skáče, jak ona píská, my se prostě domníváme, ale to je jen naše domněnka!

Však máte právo na to mít svůj vlastní názor.

My se prostě domníváme, že církev si připravuje přesun peněz, části peněz, který dostane z různých fondů jednak na * (*jméno města*), co budou teď mohutně za miliony přebudovávat, téměř za miliardu. Udělali jsme první odhad ceny rekonstrukce fary, kde je potřeba udělat vodu, kanalizaci a úplně novou elektriku s tím, že chceme, aby tam vznikly tři koupelny a jedna kuchyňka. Nic světoborného. Jo a nová okna se musí udělat. No nemůžou být nová, musí být repasovaná, protože památkáři nedovolí kliky a já nevím co. Podlahy taky se musí jen opravit atd. Takže první nabídka byla asi od 2,5 – 5 milionů od asi 8 nabídek za realizaci. V průběhu doby, co tady byla ta technička, tak se zkontaktovali s tím projektantem, kterej nám dal nabídku za 3 miliony a on napsal, že to bude 9 – 10 mil. A teď už uvažují, že to bude 15 mil. Nezdá se vám to divný? Je to furt ta samá budova, nespada střecha, nic se nestalo a cena stoupá a každé měsíce je větší a větší. A pak jsme měli třeba kominíka na vymetení komínu, a tak nám psal nějakou zprávu o tom, že to prohlídí, a my jsme měli za toho starýho faráře za asi za 300 tisíc komín opravenej. Za ty peníze už je ale nový komín. No a on ten kominík se díval na tu fakturu a říká: „No jo, ale vy tady nemáte ten materiál, co byl fakturovaný. Vy máte jiný, než ten, co je fakturovaný.“ Máme opravenou střechu kostela z té strany, co je vidět, ta druhá strana, co jde do přírody, tak ta je neopravená. A jenom jednou udělali úplně novou. Ale to jsou jen takový drobnosti, ty ceny jsou přemrštěný, ale tahleto ženská prostě tam bylo vidět to konání, najednou objednala projekt na kostelík ve V*, nikdo to po ní nechtěl, ale už jsme platili projekt ve V*. Tam nefunguje církev, kostel je zavřenej, mše v něm byla dvakrát a, to jen proto, že ten (*kluk*) tam chtěl udělat těm lidem aspoň dvě mše v tom rozbitým kostele, kterej nefunguje. Tak jim udělal nějakou vánoční mši a něco, a my jsme tam platili projekt. My jsme tolik peněz zaplatili za projekty, a přitom to

vůbec nepotřebujeme. Dělal se v P* elektrika, dělalo se v P* ¼ střechy a to za takovou cenu, že jsme jenom zírali. A nemohli jsme říct ani popel. A to, co jsme chtěli od té techničky, aby udělala, to stavební povolení pro tu naši faru, protože jsme potřebovali, aby ten náš farář měl něco spraveného a nachystaného, tak to nebylo. Farář odcházel, a ještě tam pro něho nic nebylo. Stěžovali jsme si, dokladovali jsme všechny ty naše stížnosti, elektrika tam byla zaplacená a do dneška tam svítí jednou lampou na nějakou prodlužovačku, protože tam nejsou svítidla, prostě nebylo to tam dodělaný. Ta technička byla chráněná, nejdřív ten její nadřízený při prvním kontaktu nám dal za pravdu, že to je špatný a najednou si tykali s techničkou, a kdybychom napsali, co chtěli, tak ona byla svatá. A tahleta ženská byla součástí těch odpůrců. Ačkoliv nechodí do kostela, ačkoliv není věřící, a kdykoliv sem přijel nějaký hodnostář, tak mu první stála v řadě jako důležitá. Já si myslím, že tam jde o peníze. Ona měla na starosti ještě několik těch farností, měla třeba farnost v L* a tam si na ni stěžovali. Ti byli první, kteří si písemně stěžovali na arcibiskupství. Byl to velice podrobný dopis, myslím, že ho i mám. No a skončilo to tím, že celá farní rada byla odvolaná, možná že ne celá, ale ti lidé, co tam byli podepsaní.

Jakýma slovy byste tedy vystihli tu situaci, ve který jste se vlastně ocitli v té církvi?

Hořkost. Velká hořkost. No ale to je teda potřeba říct, že církev a církev. Protože církev pro nás existuje dál, akorát jsme pochopili, že ty lidi, který to teďko vedou na pražském arcibiskupství, tak prostě to funguje jako firma. Jako firma a kmotr. Víte co, nedávala jste se teďko na ten nový seriál, co šel, ten Mladej papež?

Jasně.

Já vím, řeknu, kdybych neměla ty vědomosti, který mám dneska, tak bych se na to koukala a říkala bych si: „No ti si vymýšlej! No tohle přece takhle nemůže být. To chtějí očernit tu církev!“ A dneska vím, že tam bylo strašně moc pravdy. A že si myslím, že ten film byl nakonec natočený na pomoc Františkovi. A těšili jsme se z každého dílu na každé díl, ale musím říct, že spouště věcí jsem nerozuměla.

Tak on byl takovej jakoby mystickej v některých souvislostech. Mně některý pasáže taky moc neseděly, ale takový to gró, ten cynismus, taková ta až anetičnost, tak to tam bylo extrémně zdůrazněný.

Řekla bych, že v něm je hodně toho, z toho současného stavu (církve).

Víte co, já se ještě trošku vrátím k těm svým otázkám.

Povídejte. My jsme teda kecali to, co nepotřebujete vůbec. My jsme toho plný.

No já tomu rozumím. Já jsem si totiž připravila scénář, na kterej jsem si říkala, že se lidí budu ptát. Ale já takhle chodím po lidech a můžu říct, že oslovila jsem 100 % nějakých lidí, kterým jsem řekla, že dělám výzkum a 100 % mi řeklo, že ano. Všichni chtějí mluvit. Všechny rozhovory trvají několik hodin, lidi jsou toho plný a pak mi taky jedna paní řekla: „A bude to někoho zajímat?“ „Zajímáme někoho?“ Takže když jsem už tu práci začala nějak připravovat, já už ty materiály sbírám rok a půl, tak to manžel četl a říkal: „To je tak depresivní.“ Ale že tam cejtí a vidí ten plamínek naděje, že je pořád v těch lidech velká naděje, že se prostě nenechají převálcovat.

Protože tu víru vám nikdo neveme. Mně X* nebere víru v Boha a neveme mi víru v dobro a v lásku a to všechno. Víam, že je okolo spousta lidí, který jsou na stejný vlně, akorát že nevíme, co s tím. Víte, celej život jsem měla problém s tím, co mě švalo na křesťanských společenstvích, taková ta falešná svatost. Tak mi to říkalo, že když jsme křesťani, tak na sebe musíme být hodný. My se nemůžeme říct: „Hele, tak takhle by ses neměl chovat,

protože tady ubližuješ někomu jinému.“ Vždyť my jsme na sebe hodný. To mě na tom hrozně štvalo.

Pokrytectví.

Ano, to pokrytectví. A ta církev s velkým C je jedno velký pokrytectví. Já už jsem nabádala pana (*kluka*)faráře, že si založíme novou církev. Na louce někde...

Já se přiznám, že mi každé z těch mejch respondentů totálně ten scénář rozboural, ale jednu poslední otázku si do toho výzkumu nenechám ujít.... Co to je podle vás živá farnost?

Živá farnost podle mě je, kde jsou lidi, kteří se velmi dobře vnímají, velmi dobře vnímají své životy, své trable a své radosti, a sdílejí je. To je podle mě živá farnost.

A co je ten hybnej moment v tom společenství, kterej říká, že to společenství, ta farnost, bude živá?

Hybnej moment.... no, to že se lidi poznají, že se budou scházet.

A jak se to stane? Podle vašich zkušeností?

To právě musí ten farář.

Musí farář...

Protože lidi sami se nezorganizují. Víte, jak to dělal (*kluk*)? A než jsme na to přišli, tak nám to chvilku dalo práce. On řekl: „Pojďte na kávu.“ Tak jsme se sešli. Potom zavedl pravidelně agapé na farní zahradě, když bylo léto, když ne, tak jsme se v zimě tam scházeli na tý faře. Nebo jsme měli prase a takový akce všelijaký, ale my jsme si třeba sedli, teď se uvařily kávičky, čaje... (no hrozný, agapé je hrozná věc, protože se přinese spousta dobrot) a on odešel. Prostě nás tam nechal samotný. Zpočátku jsem si říkala, že to je takový neslušný, když jde pryč, prostě někam se ztratil, ona ta fara byla strašně velká, ale pochopila jsem. On chtěl, aby my jsme se bavili mezi sebou, aby my jsme byli soustředěný na sebe a třeba na tu farnost, nikoliv na něho. On je nepodstatnej. On chtěl, aby my jsme se dali dohromady. Když on tu nebude, aby my jsme se dali dohromady. Což se mu povedlo, částečně, protože zase se nemáme v podstatě kde scházet, protože nám sebrali faru, ale ... my jsme totiž ten hospodářskej objekt dokázali spravít. My jsme to spravili, vymalovali, každé tam přijde, a to je úplná nádhera, protože tam je jeviště a bohužel se to blbě vytopí, protože je to dlouhý a velký, ale je to dobrý místo ke scházení, jenomže dneska je plná místnost těch, s kterými se teda nechci bavit vůbec. Dali jsme tam ještě do pronájmu výtvarnou dílnu a ti se starají o to, aby to tam ještě nějak vypadlo. Takže tam chodí lidí ... My jsme hlavně chtěli, aby na tý farní zahradě vzniklo komunitní centrum, to byl náš plán, aby se tam i postavil dům pro seniory. Taky jsem chtěla, aby tam vznikl hospic, ale to mi jedna naše spolufarnice řekla, že hospic teda ne a byla jsem hotová. Já si myslím, že nejhorší je ten konec toho života, kdy se ty rodiny už nemůžou starat ve 3 + 1 v paneláku o svoji umírající babičku.”

Anebo existují i domácí hospice, což zaplat' pán Bůh za ně. Já taky pracuju pro jeden.

Já to vítám, a vítám i ty mobilní, protože já když jsem tady měla babičku, tak bych byla strašně potřebovala tu pomoc, kterou já jsem tady neměla. Tak o to tady usiluju celou dobu, ale nedaří se mi to ani tady, ani ve městě. V rámci toho hospodářskýho objektu je tady velká zahrada, kde byly ty chlívky pro ty kachny a pro ty čuníky, a to se tu zkulivovalo, pak jsme sem dovezli i ovečky, aby to požínaly. Naseli jsme novou trávu, a děti, když chodily k těm ovcím, tak to byly zážitky... a ty lidi na tom pracovali najednou. Rozumíte? Ten *farář* (*starý*) vždycky říkal: „Tady nikdo pracovat nechce.“ No tak to taky nikdo tam pracovat nechtěl,

copak byste šla na nějakou brigádu, když vás pak ještě sprdne, že blbě držíte hrábě? My jsme chtěli, aby tam vznikla opravdu špičková zahrada, kde to bude něco takového meditačního. Tady vedle v T*(jméno obce), má obec opravdu nádhernou zahradu s takovou vilou, kde mají aktivity a tak jsme se dotáhli toho projektanta, kterej tam tu zahradu dělal (ta zahrada vyhrála i nějakou celostátní cenu), no a ten projektant, ten zahradní architekt byl rád. Udělali jsme teda nabídku, dali jsme ji na arcibiskupství schválit a S*(jméno) říkal: „No víte, proč máte zapojovat někde nějaký externisty, vždyť vy v tom P* máte takovou šikovnou paní, která se tím zabývá, běžte za ní, já vás na ni napojím.“ No tak jsme si říkali, že co teda máme dělat, tak jsme šli za paní, což byla nějaká projektantka atomových elektráren, která se živila někde ve v *zahraničí* a kterou bavilo dělat zahrádky. Tak jsme jí říkali, jestli by nám nemohla dát něco ukázat nebo aspoň nějaký reference. A ona na to: „Jo, tady jsem dělala kamarádce zahradu, tak já vám to přinesu.“ Tak nám ukázala, že dělala kamarádce u vily nějakou zahradu, tak jsme jí řekli: „Dobře, tak začněme to tím, že byste nám něco nakreslila, a že byste nám to pak mohla poslat, abychom se kvůli tomu nemuseli scházet, tak to promyslíme.“ A ona na to: „No to nejde! Já nedělám na počítači, já to dělám všechno v ruce.“ Něco teda nakreslila v ruce, ale byla to hrůza, tak jsme se s ní rozešli, ale zjistili jsme, že je S*(jméno) známá, že její manžel dělá na arcibiskupství v (*anonymizováno*), že je z P*, ale v místním kostele byla málokdy, on nikdy, takže jako pak to teda má nějak jít... Podle naší farnosti to vypadá, že si S*(jméno) trochu zprivatizoval ty farnosti, protože tam je v N*(jméno obce) nasazenej nějakej jeho příbuznej nebo známej, tahleta, pak ten, co toho (*starého faráře*) řídil, byl vlastně jeho švagr, nebo něco takového. Prostě máme takovej pocit, že si vždycky říkáme, že v těch N*(jméno obce) je fara, která by mohla sloužit potřebným, třeba je někdo v nouzi v naší farnosti, nebo třeba i ve vedlejší, pokud oni nemají, ale fakt jen potřebným. Pokud třeba nemají na to zaplatit si tržní nájem někde v paneláku, tak prostě mu to pronajmeme, když mají třeba malý děti. My tam máme mladýho hochu, jeho manželka je učitelka, mají dvě děti, všichni jsou zdraví, určitě si vydělává dost peněz, ale on je tam nasazenej od S*(jméno), údajně to má být zase jeho nějaký příbuznej. To je všechno údajně, ale nakonec jsem já a můj muž udělali celou inventuru, a já jsem tu n*(jméno obce) farnost procházela, tam je obrovská stodola, velká zahrada, pak tam mají ti farníci takovou velkou místnost a za tou místností je kancelář, která by měla být jako farní kancelář. Ta je plná bordelu toho nájemce, on platí nájemný asi 2.000 Kč, má teda uklízet ještě kostel, ale farní kancelář je plná krámů, ve sklepě je bordel po kolena, stodola je zamčená, to jsem musela třikrát prosit, aby mi ji odemknul a on si musel na to vymezit čas, aby to tam uklidil. Ano, musel něco schovat a něco odtud odvézt, protože já ho podezírám, že to někomu pronajímá jako skladovací prostory. Z č*(jméno obce) stodoly máme 80.000 Kč. A tam nic, tam to tak leží ladem, a já si myslím, že musel něco odsud odvézt, abychom vůbec mohli do tý stodoly. Stejně tam měl něco poschovávaný, takový velký haldy tam byly zakrytý, aby nebylo vidět, co to tam má. Jako hospodáři jsme se chtěli chovat jako hospodáři, tak bychom řekli, že ta stodola mu nepatří a ta je hlavní a pak jsou tam další chlívky, to jsou velký místnosti, tam jsem se nikdy nedostala, protože to měl zavřený. Takže ta inventura se dělala velice složitě, ale hlavně odkryla to, že tam skutečně on z toho má prospěch a neslouží to tak, jak by to mělo sloužit. On by měl zaplatit řádně nájem tak jako každej jinej člověk, kterej by si pronajal statek, protože to de facto statek je.

To by byly desetitisíce...

To určitě. A on platí pár korun, protože on si to zateplil, to on si prý sám udělal. Jak mi řekl jeden farník. Byli jsme s farářem i na půdě, já jsem tam žádný zateplení neviděla, ale prý to zateplený je. Ta církev totiž dneska používá stejný nástroje jako komunisti. To, že se musí ti kněží bát, že je ta církev přeloží, to, že jim dá malej plat, to, že je ještě otravuje zákazama a příkazama, nedá jim prostor pro svobodnou pastorační a to, že potřebujou toho církevního tajemníka. Na arcibiskupství pak posuzujou, kdo je teda vhodnej, a co je horší, že i

biskupové se pravděpodobně bojí vyjádřit nějak svůj postoj anebo jsou pak loajální k tomu postoji, který má vrchnost. Já bych to ještě doplnil jednou zajímavou informací, je to asi tři roky (oni mají na tom arcibiskupství kontrolní odbor) a byl tam nějaký člověk jmenoval se (*uvedeno jméno*), kterej zjistil nějaký nesrovnalosti, teda spíš ženská, která tam dělala s ním, a oni ji chtěli vyhodit. No a on se za ni nějak postavil, a tak šel (*vyhodili ho*). Ale udělal to, že na rozloučenou rozeslal po všech farnostech, jak se ty věci mají, prostě všechny ty věci popsal. On nešel teda až úplně do detailů, ale způsob, jakým ho odvolali, že v podstatě nechtěli řešit to, co on zjistil. A další věc je, že arcibiskupství je nedobytný palác. Tam se nedostanete, když chcete s někým mluvit, tak to abyste... nevím prostě jakým způsobem zařídit, aby mě někdo přijal, třeba jak se dostat k Dukovi, abych mu tohle všechno řekla. My jsme psali, protestovali, udělala se petice, kterou podepsalo nevím kolik lidí, kteří se postavili za faráře, na to nikdo ani nepokládal za nutný odpovědět. Prostě jako my neexistujeme. No a výsledek byla odpověď: „Vyvarujte se unáhlených akcí a modlete se.“ A tohle někdo řekl, že církev má svoje jakoby donašeče, i že i dneska je tady nuncijs a má se navrhnout nějaký ten ... on teďko sbírá informace. Tak kdo mu ty informace podává? To bylo stejný, když jsme si stěžovali na to, co se tady děje a když jsme slyšeli, že na pana faráře tam mají dopisy a že si lidi stěžují, tak jsme byli vyzývaný, že my ho nechválíme. No ale proč bychom ho měli chválit, prostě jsme rádi, jsme spokojení, tak proč vypisovat: „No pan farář je takovej bezvadnej, protože se s náma modlil...“ No připadá vám to normální?

Když je ticho, tak je všechno dobře, že...

A jestli chodí stížnosti, tak to bych předpokládala, že někdo přijde do tý farnosti a popovídají si s lidma z tý farnosti. Ale ne, to oni si popovídají jenom s těma donašečema, který tam chodí a říkají, jaký to je. A já si myslím, že jsou to ty stejný lidi, jaký tam chodili i za socíku. Jsou to totiž lidé, kteří tehdy donášeli a nosili a nosí to pořád, a že vlastně nikoho nezajímá, jak je to doopravdy v tý farnosti. Oni přijdou na slavnostní okamžiky, teď je obklopí takový ti no... ti

Ti svatí...

No já bych to spíš řekla hůř, takový ti vlezdoprdelkové, kteří můžou konečně mluvit s nějakým tím biskupem nebo s někým, a teďko s nima diskutují, já nevím o čem. To je jako když stojíte s někým v předsíni, tak jestli vedete opravdu nějaký teologický rozpravu, zdá se mi to divný, nechodila jsem odposlouchávat, o čem se baví. Tak tito lidé je obklopí, ti je v podstatě informují. Ale oni nejdou támhle za tou babkou, která si někde spokojeně sedí a raduje se, že se lidi sešli a že je pohoda. Oni se baví jen s těma, který se jim vnucují. (*mluví manžel s manželkou střídavě se doplňují*) Je to tak asi půl nebo ¾ roku, kdy byla nějaká akce na hradčanským náměstí, kde nějaký mladý křesťanský lidi z Prahy udělali nějakou akci proti Dukovi. Ono to bylo na FB, já jsem s tím neměl nic společnýho. Ono to mělo nějakou návaznost, já vím, že jsem taky jim psala, protože jsem uviděla nějaký světýlko, ale oni to spíš asi mysleli jen na gender. No tak já jsem ještě s dvouma ženskýma z farnosti se šel na to podívat a tam bylo několik televizí, snímaly to, bylo to velice zajímavý, ale nejzajímavější na tom bylo to, že když si ta TV vzala toho organizátora, aby řekl, co a jak, tak okamžitě se tam přifařil chlapík z party lidí, která obhajovala Duku a ten mu do toho začal skákat a já jsem stál u toho, tak jsem toho hocha chtěl podpořit, ale ten člověk na mě vyjel: „Co vy tady do toho budete!“ A to bylo tako estébácký, to bylo drsný, to byl člověk, kterej prostě byl na špinavou práci od toho Duky. A tam on a ještě asi 10 jemu podobných stálo před arcibiskupstvím, dokonce tam měli nějaký plakát *My jsme pro Duku*. A na těch lidech bylo vidět, že to jsou zaměstnanci arcibiskupství, kteří si chránili to svoje živobytí, a to teda byl zážitek jako hrom. Oni tehdy na tom hradčanským náměstí dělali nějakou akci, nějaký happening, prostě měli nějakou vizuální, taneční cosi. Myslím, že to bylo v rámci boje proti tomu genderu.

Istanbulská smlouva je až rok 2018

To nebyla Istanbulská smlouva, to bylo rok předtím. Protože oni se už vyjadřovali nějakým způsobem dřív To bylo právě někdy v době, kdy Duka oznámil, že končí, tak oni dávali najevo, že už je to dost, že už končí a že vlastně oni dokazují, co dělá za chyby.

My jsme prostě na nic nedostali z toho arcibiskupství odpověď. A ještě jsme byli nazvaní, že jsme (*klukův*) fanclub a takovýchle věci. Kdyby věděly ty ženičky starý, že je obviňují z nějakého fanclubu... Prostě byly spokojený, protože se najednou cítily dobře, protože v tom kostele, a to říká víc lidí, prostě v tom kostele je nějaký zlej duch. Tak dalo to hroznou práci, ale trochu se nám ho podařilo vyhnat.

Vy taky cítíte zlého ducha v kostele? Já jsem myslela, že jsem jen já magor.

To ne. To určitě nejste. Náš (*kluk*) to poprvé pojmenoval, já jsem to neuměla pojmenovat, já jsem to řekla tím, že jsem se tam cítila velice špatně v tom kostele. A ten zlej duch jde i do toho města, protože i v tom městě je takovej zlej duch. Tady bují takový pomluvy, lidi jsou tady takoví ... zlí.

Mimo jiné – tak mi ty brejličky spadly o další stupeň níž.

Je tady zlej duch.